

Metinė direktorės ataskaita Trumpa santrauka 2008

Nuotraukos © ECDC

© Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras, 2009

ISBN 978-92-9193-180-4
doi:10.2900/22513

Leidžiama dauginti, nurodžius šaltinį. Visoms šiame leidinyje išspausdintoms nuotraukoms taikomos autorių teisės ir be aiškaus autorių teisių turėtojo sutikimo jų negalima naudoti kitais tikslais nei šis leidinys.

Svarbi pastaba

Ši santrauka pateikiama tik informavimo tikslais. Nors šiame dokumente stengėmės perteikti ataskaitoje išdėstytas mintis, apibendrinami galbūt praleidome kai kuriuos svarbius aspektus. Norėdami sužinoti daugiau apie ECDC veiklą, skaitykite 2008 m. metinę direktorės ataskaitą, kurią galite rasti internete adresu: www.ecdc.europa.eu.

Metinė direktorės ataskaita
Trumpa santrauka
2008

Marc Sprenger, buvęs valdybos pirmininkas, ECDC direktorė Zsuzsanna Jakab ir dr. Miroslav Ouzký, Europos Parlamento narys, per ECDC Ekstremalių situacijų valdymo centro atidarymą 2008 m. kovo mėn.

2008 m. – stiprinimo ir plėtros metai

Nuo įsteigimo 2005 m. Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras (angl. ECDC) dinamiškai augo. 2008 m. centras pasiekė stiprinimo ir besitęsiančios plėtros etapą ir dabar užtikrintai tampa pavyzdiniu kovos su infekcinėmis ligomis centru Europoje bei svarbiausiu informacijos teikėju mokslo bendruomenei.

Svarbūs laimėjimai parodė, kad 2008 m. ECDC daug nuveikė ir sėkmingai tenkino sustiprinto atsako į užkrečiamųjų ligų keliamą grėsmę Europoje poreikį. Centras sustiprino visuomenės sveikatos apsaugos funkcijas ir atskiroms ligų grupėms skirtų programų pajėgumus, toliau plėtojo ryšius su partneriais ir patobulino valdymo struktūras.

Išorės konsultantų atlikto ir 2008 m. užbaigto nepriklausomo vertinimo rezultatai patvirtina centro pasiekimus. Vertinime nustatyta, kad ECDC „akivaizdžiai įsitvirtino tarptautinėje arenoje“ ir įnešė „reikšmingą indėlį“ į kovą su infekcinėmis ligomis.

Nesutrumpintoje 2008 m. metinėje direktorės ataskaitos redakcijoje išsamiai išdėstomi praėjusių metų ECDC pasiekimai ir nuveikti darbai. Šioje santraukoje pateikiami svarbiausi laimėjimai.

Visuomenės sveikatos apsaugos funkcijų stiprinimas

2008 m. ECDC, siekdamas nuosekliai vykdyti savo įgaliojimus, nustatytus centro steigimo reglamente, toliau stiprino visuomenės sveikatos apsaugos funkcijas. Tai apėmė veiklos plėtrą epidemiologinės priežiūros, mokslinės paramos, pasirengimo ir atsako, mokymo ir informavimo sveikatos klausimais srityse.

Epidemiologinė priežiūra

2008 m. parengta ir patvirtinta užkrečiamųjų ligų epidemiologinės priežiūros Europos Sąjungoje vizija ir strategija. Svarbiausi laimėjimai epidemiologinės priežiūros srityje:

- įgyvendinta *TESSy* (Europos užkrečiamųjų ligų epidemiologinės priežiūros sistema), kuri toliau plėtojama, siekiant sustiprinti ligų epidemiologinę priežiūrą;
- prie *TESSy* prisijungė naujų vartotojų: šiuo metu yra 115 jos vartotojų iš 29 šalių, o duomenų bazėje saugoma daugiau kaip 1,3 mln. įrašų;
- ECDC perduoti dar trys ligų epidemiologinės priežiūros tinklai, be penkių, kurie centrui patikėti iki 2008 m.;
- įsipareigota gerinti duomenų kokybę ir palyginamumą tarp valstybių narių – tai ypač svarbu siekiant užtikrinti užkrečiamųjų ligų prevenciją ir kontrolę.

Mokslinė parama

Siekdamas skatinti visuomenės sveikatos tyrimus ir būti pagrindiniu mokslinių konsultacijų užkrečiamųjų ligų klausimais Europoje teikėju, 2008 m. ECDC:

- paskelbė 21 mokslinį pranešimą apie kai kurias ligas, klimato kaitos poveikį epidemiologijai ir numatomą užkrečiamųjų ligų našta Europoje;
- Berlyne surengė antrąją Europos taikomosios infekcinių ligų epidemiologijos mokslinę konferenciją

Johan Giesecke, ECDC vyr. mokslininkas, ESICAIDE konferencijoje 2008 m. lapkričio mėn.

(ESICAIDE), kurioje dalyvavo per 500 sveikatos ekspertų iš visos Europos;

- parengė mokslines rekomendacijas dėl vakcinų nuo žmogaus papilomos viruso (ŽPV) įdiegimo Europoje ir dėl prioritetinių rizikos grupių skiepijimui nuo gripo;
- sustiprino savo laboratorijų tinklą rengdamas susitikimus, atlikdamas visuomenės sveikatos mikrobiologijos apžvalgą ir kurdamas Europos etaloninių mikrobiologijos laboratorijų duomenų bazę.

Pasirengimas ir atsakas

2008 m. kovo mėn. atidarius naująjį Nepaprastųjų operacijų centrą (EOC), ECDC dabar yra visiškai pasirengęs iššūkiams pasirengimo ir atsako srityje. Svarbiausi laimėjimai 2008 m.:

- nuo 2007 m. pabaigos ECDC visiškai remia skubaus įspėjimo ir atsako sistemą (EWRS);

- 2008 m. iš viso stebėta 251 grėsmė ir parengtas 31 grėsmės vertinimas, apimantis 24 skirtingas ligas. ECDC taip pat stebėjo grėsmes dviejų svarbių tarptautinių renginių – 2008 m. UEFA Europos futbolo čempionato (*Euro 2008*) Austrijoje ir Šveicarijoje bei 2008 m. vasaros olimpinių žaidynių Pekine – metu;
- 250 visuomenės sveikatos ekspertų dalyvavo trumpuose ECDC mokymo kursuose, 41 dalyvis dalyvavo dvejų metų trukmės ECDC Europos intervencinės epidemiologijos mokymo projekte (EPIET).

Informavimas sveikatos klausimais

ECDC gerokai sustiprino savo infrastruktūrą ir šiandien sėkmingai skleidžia mokslinę ir techninę informaciją specialistams. Plačioji visuomenė taip pat informuojama apie centro veiklą. Svarbiausi laimėjimai 2008 m.:

- Europos mastu surengta pirmoji vieša informacinė kampanija apie racionalų antibiotikų vartojimą (Europos supratimo apie antibiotikus diena – 2008 m. lapkričio 18 d.);
- parengta atnaujinta mokslinio žurnalo *Eurosurveillance* interneto svetainė. Pagrindinio ECDC leidinio interneto skaitytojų nuolat daugėjo: 2008 m. pabaigoje prenumeratorių internetu skaičius siekė 14 000;
- ECDC atnaujino savo ryšių palaikymo priemones; ypač pažymėtina, jog parengta išsami, visiškai atnaujinta daugiakalbė laikinoji interneto svetainė, paruošta sujungti su nauju ECDC interneto portalu 2009 m.

Europos supratimo apie antibiotikus dienos plakatas Briuselio ES rajone (Belgija) 2008 m. lapkričio mėn.

ECDC Ekstremalių situacijų valdymo centras. Atidarytas 2008 m. kovo mėn., veikia 24 valandas per parą, 7 dienas per savaitę, turi 38 darbuotojus ir užtikrina ES kylančių naujų grėsmių sveikatai stebėjimą visą parą.

ECDC pajėgumų stiprinimas vykdant ligų programas

2008 m. ECDC toliau stiprino vykdomų septynių ligų grupių programų pajėgumus. Kaip numatyta 2007–2013 m. ECDC strateginėje daugiamečių programoje, ateinančiais metais šioms ligų grupių programoms centras skirs ypač daug dėmesio.

Igyvendinant jas, 2008 m. pradėta ir vykdyta daug įvairios veiklos. 2008 m. gruodžio 1 d., minint Pasaulinę AIDS dieną, kartu su PSO Europos regiono biuru ECDC paskelbė ataskaitą „ŽIV ir AIDS epidemiologinė priežiūra Europoje“. „Tuberkuliozės epidemiologinė priežiūra Europoje“ – kita bendro ECDC ir PSO projekto ataskaita, paskelbta per Pasaulinę tuberkuliozės dieną 2009 m. kovo 24-ąją.

2008 m. tobulintos ligų grupių programų organizacinės struktūros. Tolesni pakeitimai bus padaryti 2009 m., kai kiekvienai programai bus sukurtos specialios strategijos.

2008 m. buvo vykdomos šių ligų grupių programos:

- gripo;
- tuberkuliozės;
- naujai atsirandančių ir užkrato pernešėjų sukeltų ligų;
- per maistą ir vandenį plintančių ligų ir zoonozijų;
- atsparumo antimikrobiniais preparatams ir su sveikatos priežiūra susijusių infekcijų;
- ligų, kurių išvengiama skiepijant;
- lytiškai plintančių infekcijų, įskaitant ŽIV ir (arba) AIDS ir per kraują plintančius virusus.

Ketvirtasis valdybos posėdis 2008 m. vyko lapkričio mėn. Paryžiuje (Prancūzija) Prancūzijos visuomenės sveikatos priežiūros instituto kvietimu.

Tolesnis partnerysčių plėtojimas

Tokiai organizacijai, kaip ECDC, kuri veikia Europos lygmeniu, bendradarbiauti su partneriais yra būtina. 2008 m. centras toliau glaudžiai bendradarbiavo su valstybėmis narėmis daugelyje sričių. Sustiprinti naudingi ir veiksmingi darbiniai santykiai su įvairiomis organizacijomis partnerėmis. Svarbiausi laimėjimai šioje srityje:

- 22 vizitai į įvairias šalis;
- aktyvesnis šalių kompetentingų institucijų dalyvavimas centro veikloje;
- parama Europos Komisijai ir ES pirmininkaujančioms valstybėms narėms;
- užmegztas ilgalaikis bendradarbiavimas su kitomis ES agentūromis (įskaitant EFSA, EMEA ir ES jungtinių tyrimų centrą);
- sustiprintas ECDC ir PSO bendradarbiavimas;
- užmegzti glaudūs darbiniai santykiai su trimis ES šalimis kandidatėmis.

ECDC valdyba 2008 m. rugsėjo mėn. neeiliniame posėdyje pirmojo centro veiklos išorės vertinimo rezultatams aptarti.

Svarbūs 2008 m. pasiekimai

Du svarbūs pasiekimai rodo, kad ECDC veikla 2008 m. buvo stiprinama ir nuosekliai plėtojama:

- Valdyba patvirtino strateginių rodiklių rinkinį, kuriuo remiantis galima stebėti ECDC „2007–2013 m. strateginės daugiametės programos“ įgyvendinimą. Šie strateginiai rodikliai jau buvo sėkmingai naudojami bandomuoju etapu 2008 m.
- 2008 m. atlikto nepriklausomo ECDC veiklos išorės vertinimo rezultatai buvo teigiami. Vertinime padaryta išvada, kad „ECDC yra nepriklausomas pavyzdinis mokslo centras, kuris įnešė reikšmingą indėlį į kovą su užkrečiamosiomis ligomis“.

Per 2008 m. rugsėjo mėn. surengtą neeilinį posėdį šio išorės vertinimo rezultatai aptarti ECDC valdyba neatmetė galimybės, kad nuo 2013 m. centras ims naujų atsakomybės sričių, jei bus suteiktas ilgalaikis finansavimas.

Darbuotojai 2008 m. gegužės mėn.

Padidėję ištekliai

Centro pajėgumus sustiprino ir nauji darbuotojai, ir didesnės biudžeto lėšos, tai leido išplėsti ECDC veiklą.

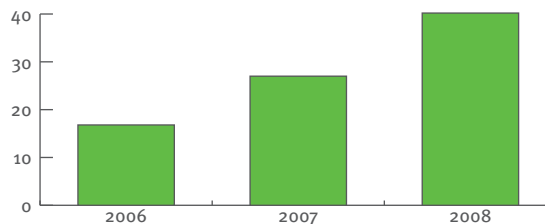
ECDC darbuotojų skaičius nuolat didėjo: 2008 m. ECDC įdarbino 54 naujus darbuotojus. Metų pabaigoje darbuotojų (laikinųjų darbuotojų ir sutartininkų) skaičius siekė 154. Centro biudžetas padidėjo nuo 27 mln. EUR 2007 m. iki 40,2 mln. EUR 2008 m. Dėl spartaus ECDC

augimo operatyviniai skyriai padalyti į padalinius, siekiant užtikrinti veiksmingą žmonių ir išteklių valdymą.

Darbuotojų (laikinųjų ir sutartininkų) skaičius

Biudžetas (sumos milijonais EUR)

Kaip įsigyti ES leidinių?

Parduodamų leidinių galite įsigyti:

- *EU Bookshop* (<http://bookshop.europa.eu>);
- knygyne, nurodę leidinio pavadinimą, leidėją ir (arba) ISBN kodą;
- tiesiogiai iš mūsų platintojų. Jų adresus rasite tinklavietėje: <http://bookshop.europa.eu> arba sužinosite kreipęsi faksu: +352 2929-42758.

Nemokamų leidinių galite įsigyti:

- *EU Bookshop* (<http://bookshop.europa.eu>);
- Europos Komisijos atstovybėse arba delegacijose. Jų adresus rasite tinklavietėje: <http://ec.europa.eu> arba sužinosite kreipęsi faksu: +352 2929-42758.

ISBN 978-92-9193-180-4

9 789291 931804

Leidinių biuras

TQ-AA-09-001-LT-N

Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras (ECDC)

Adresas lankytojams:
Tomtebodavägen 11 A
SE-171 83 Stockholm
Sweden

Tel. +46 858601000

Faks. +46 858601001

www.ecdc.europa.eu

Tinklavietė: <http://www.ecdc.europa.eu>

El. paštas: info@ecdc.europa.eu

Pašto adresas:

ECDC, SE-171 83 Stockholm, Sweden

Šią brošiūrą galima gauti tokiomis kalbomis:

airių, anglų, bulgarų, čekų, danų, estų, graikų, islandų, ispanų, italų, latvių, lenkų, lietuvių, maltiečių, norvegų, olandų, portugalų, prancūzų, rumunų, slovakių, slovenų, suomių, švedų, vengrų, vokiečių.

